

David Bondia Garcia

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES REFERENT A LA QUEIXA RELATIVA A LES DIFICULTATS D'EXERCIR EL DRET D'ACCÉS A LA INFORMACIÓ PÚBLICA

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 14 d'octubre de 2021, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava que havia sol·licitat formalment a l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB) accés a la informació sobre la gestió dels ajuts per a la formació musical per a l'any 2018/2019. Aquests ajuts els gestionava, per encàrrec de l'ICUB, una entitat privada.

Manifestava que la finalitat de l'accés era la de verificar les dades de concessió d'aquell ajut, ja que, en el seu cas, se li havia atorgat un ajut de 1.173 € i únicament se li havien lliurat 192'52 €. La causa, segons exposa, era la limitació pressupostària i el fet que la seva família fos la darrera de la llista per tenir la renda personal disponible més alta de totes les sol·licituds.

Demanava conèixer la justificació del càlcul de l'import, accedir a la llista de sol·licituds atorgades i als imports de les rendes familiars, sense obtenir dades de caràcter personal ni identificatives de cap expedient.

Explicava que també havia demanat accedir a l'informe de l'auditoria que s'havia practicat amb posterioritat a la gestió de l'ajut.

Segons deia, dos anys després de demanar l'exercici del dret d'accés i d'insistir en diverses ocasions, únicament se li havien facilitat les dades corresponents a la seva petició, sense incloure la resta de dades i documents que havia sol·licitat.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la Instrucció de l'expedient estudiant els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Examinat el contingut de la queixa, i tenint en compte la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a l'ICUB per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

En data 28 d'octubre de 2021, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

David Bondia Garcia

Resposta dels òrgans afectats

En data 28 de gener de 2022, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa que l'ICUB, conjuntament amb l'entitat privada, va promoure un programa de beques per un valor total de 150.000 € adreçada a famílies amb dificultats econòmiques.

Justifiquen aquesta mesura en la voluntat de l'Ajuntament de fer front a la situació de crisi econòmica que travessen moltes famílies de la ciutat i que, en molts casos, els obliga a reconsiderar les despeses relacionades amb l'educació dels fills, entre les quals hi ha la de la formació musical.

Per dur-ho a terme, l'ICUB va signar un conveni de col·laboració amb l'entitat privada. El conveni establia les bases reguladores de l'ajut per a les famílies que reunissin els requisits per optar a la beca, i estiguessin matriculades a una escola de música privada de la ciutat, amb independència de la seva adscripció o no a l'entitat privada. Afegeixen que aquesta entitat comptava amb l'assessorament d'un despatx advocats.

Indiquen que l'import dels ajuts variava en funció dels ingressos familiars i del nombre d'hores lectives i, en cap cas, podia superar el 90% de l'import total del curs.

Assenyalen que la interessada va presentar una reclamació sol·licitant una sèrie de millores en el procediment de gestió de les beques i ajuts.

Expliquen que es van atendre part de les reclamacions amb un escrit de resposta que annexen a l'informe. També es va proposar atendre personalment a la interessada el 21 de gener de 2020.

A continuació, relaten totes les comunicacions que han mantingut amb la interessada, en els quals demanava justificació dels càlculs emprats i la revisió de l'auditoria. Indiquen que, des de l'ICUB, es van traslladar les comunicacions a l'entitat privada, i consegüentment, al despatx d'advocats.

Manifesten que, el 12 de novembre de 2020, la interessada va realitzar una nova petició, en la qual demanava revisar un conjunt de documentació en relació a un expedient. També va tornar a demanar informació relativa a les dades econòmiques de les famílies sol·licitants de l'ajut. En resposta a la seva sol·licitud, el gener del 2021, l'ICUB va enviar a l'entitat privada una proposta de resposta a la interessada, en la qual se li explicava que el procediment d'atorgament dels ajuts havia estat auditat i que, si ho desitjava, podia consultar l'informe de l'auditoria al despatx d'advocats. També se la informava que les dades d'hisenda són objectives i no interpretables.

Continuen exposant que, el mes de març de 2021, els Serveis Jurídics de l'ICUB van plantejar l'opció de facilitar la informació relativa a les rendes familiars a la interessada, en motiu del principi de transparència que regeix els ajuts. Això no obstant, el despatx d'advocats va considerar que això suposaria una col·lisió de drets i va proposar traslladar la consulta a l'Agència Catalana de Protecció de Dades per conèixer el seu posicionament.

David Bondia Garcia

Informen que el despatx d'advocats va suggerir no atendre les demandes de la interessada, atès que l'Agència Catalana de Protecció de Dades va informar verbalment que no es podia autoritzar l'accés i exhibició dels expedients. Argumentava que, prèviament, calia fer una ponderació entre els drets afectats. Després d'efectuar altres consultes jurídiques, el despatx d'advocats va arribar a la conclusió que, sense una autorització expressa de les interessades, no es podien divulgar dades personals, ni tan sols de forma anònima.

L'estudi jurídic del despatx d'advocats conclou que, després de fer una ponderació entre els drets implicats (dret d'informació de la interessada versus dret a la protecció de dades personals), es requeria consentiment exprés i formal de les parts interessades. Sense aquest, l'entitat no podia difondre i exhibir la informació demanada per la interessada, ja que estaria fent un tractament no autoritzat de dades personals i infringiria el *Reglament General de Protecció de Dades*. En aquest cas, s'estaria vulnerant el dret fonamental a la protecció de dades.

El despatx d'advocats i l'entitat van dirigir una carta a la interessada denegant la seva petició, en base a aquests arguments.

Després d'enviar l'escrit, se li va proposar una reunió per informar-la que s'havia fet una revisió, conjuntament amb les persones audidores, i que s'havia detectat un error numèric de 218 € al seu favor. En base a la facultat de revisió prevista a les bases de l'ajut, es va decidir abonar-li la diferència. Tot i això, indiquen que la carta no es va enviar en el seu moment perquè no es va validar per l'entitat.

El dia 2 de novembre del 2021, van rebre un nou requeriment de la interessada, i l'entitat i el despatx d'advocats es van reunir per tractar novament la situació. En la reunió, el despatx d'advocats va assumir el compromís de redactar una nova carta reconeixent l'error de càlcul a fi de donar per finalitzada la via de reclamacions de l'expedient. La carta es va enviar el 30 de novembre de 2021 i el 9 de desembre se li va fer l'abonament de la quantitat pendent.

CONSIDERACIONS

Per abordar l'estudi d'aquesta queixa, ens referirem al següents aspectes:

1. Sobre el dret d'accés a la informació

Totes les persones majors de 16 anys tenen dret a accedir a la informació pública. S'entén com a "informació pública" la que s'elabora per l'Administració i la que aquesta té en el seu poder com a conseqüència de la seva activitat o en l'exercici de les seves funcions. Així ho determina la *Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern*, que regula i garanteix l'accés a documents oficials en poder de les autoritats públiques i organismes públics.

Segons l'article 39 d'aquesta llei, la Comissió de Garanties del Dret d'Accés a la Informació Pública (GAIP) vetllarà per garantir aquest dret a la ciutadania. En el marc de l'estudi de la queixa, la Sindicatura de Greuges ha conegut que **la ciutadana es va dirigir a la GAIP davant les dificultats que tenia per accedir a la informació municipal que demanava.**

David Bondia Garcia

Atès que la informació a la que es pretenia accedir contenia dades de caràcter personal que afectava a terceres persones menors d'edat, la GAIP va sol·licitar un informe a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades per assegurar que l'accés era pertinent. Després d'obtenir l'informe d'aquell organisme, la GAIP **va resoldre estimar parcialment la reclamació i ho va comunicar a l'Ajuntament de Barcelona a fi que fes efectiu l'accés a la informació (amb algunes limitacions)**. Posteriorment, ha fet el seguiment del compliment de la seva resolució.

Considerant que la GAIP, que és l'òrgan creat per la Llei 19/2014 per tal de garantir el dret d'accés a la informació, ha valorat l'assumpte, resolent parcialment la petició feta per la ciutadana, no li correspon a la Sindicatura de Greuges de Barcelona pronunciar-se també sobre aquesta qüestió.

2. Sobre la tramitació de la sol·licitud d'accés a la informació per part de l'ICUB

Convé recordar que **l'Ajuntament de Barcelona disposa d'una Instrucció relativa al dret d'accés a la informació pública**. Aquesta Instrucció determina el procediment a seguir davant les peticions d'accés de la ciutadania a l'Ajuntament.

Com apunta aquest document, **la sol·licitud d'accés a la informació suposa l'apertura d'un procediment administratiu**, que ha de garantir a la persona sol·licitant el dret a interposar recurs administratiu. Per tant, cal registrar les peticions i comunicar-ne la recepció a la persona interessada, assenyalant l'òrgan responsable de la tramitació i els terminis per resoldre.

En data 12 de novembre de 2020, la interessada va demanar formalment a l'ICUB accedir a determinada informació continguda en l'expedient de tramitació de l'ajut públic. Això no obstant, **l'ICUB no va registrar la petició d'accés per tal de tramitar-la convenientment i respondre en temps i forma a la persona interessada**. Lluny de seguir el procés determinat a la Instrucció municipal, va dirigir a la interessada a l'entitat per consultar l'expedient.

Convé recordar que, segons disposa la Instrucció municipal, en el cas que hi hagi persones terceres afectades, se'ls ha de notificar la sol·licitud d'informació per tal que presentin al·legacions. **Si es presenten dubtes jurídics sobre la petició d'accés, li correspon a la Secretaria Tècnico-Jurídica o l'òrgan equivalent resoldre'ls o, si s'escau, elevar la consulta als Serveis Jurídics centrals**. Entenem que el que pretén aquesta exigència és establir un criteri únic per a tot el Consistori.

No consta que s'hagi actuat d'aquesta manera en el cas objecte d'estudi. Per això, considerem adient recordar que, **malgrat que la gestió dels ajuts s'encarregués a l'entitat, correspon a l'ICUB tramitar les sol·licituds d'accés, d'acord amb el procediment establert a la Instrucció municipal**. No podem obviar que l'ICUB era la unitat administrativa convocant de l'ajut amb recursos públics. Tot i així, les funcions administratives derivades de la petició d'accés es van delegar a una entitat i als serveis jurídics que aquesta tenia contractats.

David Bondia Garcia

Una altra qüestió sobre la qual també volem posar èmfasi són **els terminis emprats per resoldre**. Amb caràcter general, l'accés a la informació s'ha de facilitar en el termini d'un mes des del registre de la petició. Aquests terminis s'han excedit abastament. Per aquest motiu, després d'un any de formalitzada la petició, la interessada va acudir a la GAIP per fer efectiu el seu dret.

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta Municipal de Barcelona i el Reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Institut de Cultura no ha estat ajustada a dret ni eficaç per no haver respectat el procediment previst a la Instrucció municipal pel que fa a l'accés a la informació, i per haver superat amb escreix els terminis legalment previstos per resoldre sobre aquesta petició.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la següent decisió:

- **Recordar a l'Institut de Cultura** que té l'obligació de complir la normativa d'aplicació i la Instrucció municipal relacionada amb les sol·licitud d'accés a la informació.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i, del seu contingut, s'informarà la persona interessada.

Barcelona, maig del 2022